

Patentstyret
v/ Svein Olav Høgåsen Sandvik
Postboks 8160 Dep
0033 Oslo

Kvale Advokatfirma DA
Fridtjof Nansens plass 4
Postboks 1752 Vika
N-0122 Oslo

Tel +47 22 47 97 00
Fax +47 21 05 85 85
post@kvale.no
www.kvale.no

NO 947 996 053 MVA

Oslo, 22. april 2014
Vår ref.: 26376-501

Ansvarlig advokat:
Øystein Løken

2014-04-24

UTTALELSE TIL PATENTSTYRET – FUCK CANCER (201311776)

1. INNLEDNING

Vi viser til Patentstyrets brev av 5. februar 2014 vedrørende varemerkesak med saksnummer 201311776 – FUCK CANCER.

Av Patentstyrets brev fremgår det at FUCK CANCER ikke kan tillates beskyttet som varemerke da merket vil kun støte an mot folks sedelighetsfølelse og virker krenkende overfor folks religiøse følelser eller etiske begreper, jf. varemerkeloven § 15 bokstav a. Søker er ikke enig i dette, og vil i det følgende redegjøre for sitt syn på saken.

2. KORT OM SØKER

UNG CANCER er en svensk organisasjon som arbeider for at unge voksne som rammes av kreft, samt unge pårørende, skal sikres den hjelp, støtte og verdighet de trenger under og etter sykdomsperiode. Dette gjøres ved å være de unges talerør på individ- og gruppenivå, ved å opprette arenaer hvor de rammede kan møtes og ved å spre informasjon om sykdommen til allmenheten. Organisasjonen er religiøst og politisk ubundet.

For å skaffe inntekter til den virksomhet organisasjonen driver, selger UNG CANCER diverse produkter merket med FUCK CANCER. Alt overskudd utover produksjonskostnadene går direkte til virksomheten og oppfyllelse av virksomhetens formål.

3. FUCK CANCER STRIDER IKKE MED VAREMERKELOVEN § 15 BOKSTAV A

3.1. Nærmere om varemerkeloven § 15 bokstav a

Patentstyrets begrunnelse for at varemerket FUCK CANCER ikke uten videre kan registreres er at det anses å stride mot moral, jf. varemerkeloven § 15 bokstav a. Bestemmelsen oppstiller et registeringsforbud mot enkelte merker som kan virke krenkende. Bestemmelsen lyder:

"Et varemerke kan ikke registreres hvis det strider mot lov, offentlig orden eller moral."

Et varemerke vil stride mot moral dersom det støter an mot folks sedelighetsfølelser eller virker krenkende overfor folks religiøse følelser eller etiske begreper. Hva som er egnet til å vekke forargelse etter varemerkeloven § 15 bokstav a vil imidlertid avhenge av den til enhver tid rådende moral og samfunnsoppfatning, jf. blant annet rettsdatas note 110 til varemerkeloven § 15. Dette innebærer at ord og uttrykk som tidligere ble oppfattet som stridende mot moral, ikke nødvendigvis gjør det i dag. Videre må vurderingen foretas ut fra norske samfunnsforhold og moralnormer, jf. Ot.prp. 98 (2008-2009) side 51. Det er gjennomsnittsforbrukeren som er målestokk for vurderingen. Hvorvidt bruk av et varemerke strider mot "moral" beror således på en konkret vurdering ut fra nåtidens moraloppfatninger hos gjennomsnittsforbrukeren.

3.2. Nærmere om forståelse av FUCK

Patentstyret er her av den oppfatning at ordet FUCK *"er et av de styggeste i det engelske språket"*, og slik sett i strid med nåtidens moraloppfatninger. Dette er søker ikke enig i.

Betydningen av FUCK må alltid bero på den kontekst det fremsettes i. Det er klart at det er stor forskjell på den ene side *"fuck it"* (drit i det), *"fuck around"* (gå og drive/slenge) og på den annen side *"fuck you"* (dra til helvete). I Cappelens store engelsk-norsk ordbok (annen utgave) fastslås at FUCK blant annet kan bety; *i)* samleie, *ii)* det gir jeg pokker i, *iii)* hva pokker, *iv)* lure, snyte, svindle, *v)* forsvinne, stikke av, og *vi)* spolere, ødelegge. Videre kan også FUCK forstås som enkelte mer obskøne ord som "pule" eller "faen".

Det er følgelig ikke enhver betydning av ordet FUCK som er obskønt eller graverende. Hvordan FUCK må forstås må, som nevnt, bero på den kontekst det fremsettes i. Dersom en person skriker *"fuck you"* til en annen, kan dette forstås som graverende. På den annen side, vil det ikke i dagens samfunn anses graverende dersom en person mister nøkkelen gjennom risten utenfor inngangsdøren og sukker *"fuck"* i nærvær av en forbipasserende. I sistnevnte tilfellet brukes ordet for å uttrykke misnøye, irritasjon eller sinne og ikke som et stygt banneord.

Det er søkers oppfatning at gjennomsnittsforbrukeren normalt ikke bruker, eller forstår, FUCK i en av de mer obskøne variantene nevnt over. Gjennomsnittsbrukeren forstår heller FUCK tilsvarende som "kjipt" eller "dritt".

Det at FUCK ikke lenger alene forstås som et obscønt og "forbudt" ord i dagens samfunn illustreres for øvrig med den sentrale plass ordet har i norsk film, tv, underholdning og samfunnsdebatt. Sistnevnte kan illustreres ved to nyere eksempler på bruk av ordet FUCK. I 2013 uttalte SP-politiker Marit Arnstad¹ på Twitter at "*Når jeg ser utover åkeren, sola skinner og det er helt stille, ja da tenker jeg; fuck Oslo*". Det er på det rene at bruken av ordet FUCK i denne sammenheng ikke sikter til ordets mer vulgære eller grovere betydning. Hennes budskap var at det var fint å være på et mer landlig sted enn i Oslo. Et annet eksempel er SV-politiker Snorre Valen som i 2014 uttalte "*fuck Norwegian*" på Twitter. Dette var del av en større debatt om måten flyselskapet Norwegian ble drevet på, og det er liten tvil om at bruken av FUCK ikke ble oppfattet som et obscønt i den sammenheng ovennevnte politikere fremsatte det i. Politikerne har så vidt vi har sett heller ikke blitt kritisert for bruken av FUCK i den offentlige debatten. Dette hadde vært nærliggende å anta at de ville ha blitt dersom Patentstyrets forståelse av ordet FUCK virkelig var delt av gjennomsnittsforbrukeren.

Oppsummert vil følgelig FUCK alltid måtte forstås ut ifra den sammenheng det fremsettes i. I de aller fleste kontekster vil FUCK ikke forstås obscønt.

3.3. Det er alltid sammenhengen av FUCK CANCER som må vurderes etter varemerkeloven § 15 a

Uansett understrekes at det er ordene FUCK CANCER som skal vurderes opp mot varemerkeloven § 15 a, ikke ordet FUCK alene. Dette skyldes at varemerkeloven § 15 selv fastslår at man skal vurdere om et "varemerke" strider mot moral, ikke deler av et varemerke. Dette har gode grunner for seg da et ord/uttrykk vil ha ulikt meningsinnhold ut ifra den kontekst det fremsettes i. Videre kan tilstedeværelsen av ett ord/uttrykk i strid med moral ikke alene innebære at et merke kan nektes registrert i medhold av varemerkeloven § 15 bokstav a dersom andre deler av merket medfører at merket, som sådan, etterlater et helhetsinntrykk som ikke strider mot moral.

Når FUCK leses i sammenheng med CANCER, er det klart at bruken av ordet FUCK ikke sikter til dets mer obscøne betydning. FUCK må i denne kontekst heller forstås som et verb, altså "å slå" eller "å spolere/ødelegge". Varemerket kan da oversettes til "*slå kreft*" eller "*ødelegg kreften*", og således oppfattes som et kamprop mot sykdommen. Alternativt vil gjennomsnittsforbrukeren kunne oppfatte FUCK som et utropsord, og satt i sammenheng med CANCER vil det da eksempelvis kunne oversettes til "*Kreft er noe dritt*". Ingen av ovennevnte alternative betydninger er stridende mot moral.

Det er følgelig søkers klare oppfatning at ingen vil forstå FUCK CANCER ut ifra en av de mer obscøne betydningene av ordet FUCK, og som Patentstyret må ha tatt utgangspunkt i når de har vurdert FUCK til "*et av de styggeste i det engelske språket*". Til dette kommer at tilstedeværelsen av ordet FUCK alene ikke medfører at hele merket er å anse stridende mot moral når konteksten det fremsettes i klart gir uttrykk for et kamprop mot kreftsykdommen. Søker er for øvrig uenig i at en gjennomsnittlig forbruker vil bli støtt av at uttrykket

¹ Tidligere samferdselsminister (2012-2013) og olje- og energiminister (1997-2000)

inneholder det "*kraftige banneordet FUCK*" da FUCK i dag ikke umiddelbart forstås som et stygt banneord, og fordi det står i en sammenheng som gir et forestillingsbilde alle er enig i.

På denne bakgrunn er det søkeres oppfatning at merket FUCK CANCER ikke under noen omstendighet vil kunne virke støtende mot folks moraloppfatninger.

4. SAMME OG LIGNENDE ORD ER BESKYTTET SOM VAREMERKE

Søker er kjent med at Patentstyrets tidligere registreringspraksis ikke danner presedens for senere registreringssaker. I saker vedrørende moral bør imidlertid Patentstyret, i hvert fall i noen grad, se hen til sin tidligere registreringspraksis da Patentstyrets vurdering av samme moralspørsmål bør løses likt med mindre samfunnsutviklingen tilsier noe annet.

Merket FCUK er tillatt registrert (199903481). Dette er en sammenstilling av bokstaver som åpenbart spiller på det engelske ordet FUCK, men feilstavelsen er gjort bevisst. Merket vil leses som FUCK. Søker stiller seg undrende til at FCUK ble beskyttet som varemerke i 1999, mens FUCK CANCER fastslås å være i strid med moral da det er lite som indikerer at moraloppfatningen i samfunnet har endret seg nevneverdig fra 1999 til i dag, og da i så fall i en enda mer liberal retning.

Videre bemerkes at FUCK CANCER er registrert som varemerke for de samme varer og tjenester i Sverige.

Bilag 1: Varemerkeregistrering for FUCK CANCER – 506469

Det er liten grunn til å tro at det er store forskjeller i moraloppfatningen hos den alminnelige forbruker i Norge og Sverige. Dette taler for at registrering av det samme merket i Sverige, bør tillegges vekt ved Patentstyrets vurdering, jf. også Rt. 2002 s. 391 hvor førstvoterende uttaler:

"Det kan heller ikke være uten betydning at dette og lignende merker har vært godkjent registrert i våre naboland (...)."

5. AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Basert på ovennevnte er søker av den oppfatning at merket FUCK CANCER ikke strider mot moral, da merket, og den kontekst det presenteres i, ikke vil forstås som obscønt eller stridende mot moral, men som et kamprop mot kreft. Tilstedeværelsen av et ord som i enkelte sammenhenger kan forstås som obscønt innebærer ikke alene at registreringsvilkårene ikke er tilstede.

Vi ber derfor Patentstyret om å foreta en ny vurdering av søknaden, og tillater at FUCK CANCER beskyttes som varemerke for de søkte varer og tjenester.

Dersom Patentstyret skulle ha noen spørsmål, eller ønsker å diskutere saken, kan undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen
KVALE ADVOKATFIRMA DA

Ingjerd Meling
Advokatfullmektig